

**FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I STOCKHOLM**
Allmänna avdelningen
Enhet 17

DOM
2015-02-11
Meddelad i
Stockholm

Mål nr
27718-14

KONKURRENSVERKET	
2015-02-12	
Avd	
Dnr	
KSnr	Aktbil

SÖKANDE

Stockholms Stadsbyggare entreprenad AB, 556586-5606
Telegramvägen 46 B
132 35 Saltsjö-Boo

MOTPART

Värmdö kommun
134 81 Gustavsberg

SAKEN

Offentlig upphandling

FÖRVALTNINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

Förvaltningsrätten avslår Stockholms Stadsbyggare entreprenad AB:s yrkande om ingripande enligt LOU.

Dok.Id 561041

Postadress

115 76 Stockholm

Besöksadress

Tegeluddsvägen 1

Telefon

08-561 680 00

E-post:

forvaltningsrattenistockholm@dom.se

Telefax

08-561 680 01

Expeditionstid

måndag – fredag

08:00-16:30

YRKANDEN M.M.

Värmdö kommun (kommunen) har genomfört en upphandling av byggarbeten, (UH-2014-217). Upphandlingen har genomförts som ett öppet förvarande. Enligt tilldelningsbeslut meddelat den 6 november 2014 uppfyllde sju leverantörer, bl.a. Stockholms Stadsbyggare entreprenad AB, kvalificeringskraven. Eftersom dessa anbud hade lika anbudspris har efter lottning tre leverantörer antagits, bl.a. Rickard Kron Bygg och Fastighetsservice AB. Stockholms stadsbyggare entreprenad AB var inte med bland dessa tre.

Stockholms Stadsbyggare entreprenad AB (bolaget) yrkar att Rickard Kron Bygg och Fastighetsservice AB:s anbud diskvalificeras och att en ny lottning genomförs mellan de sex övriga antagna anbuden och anför i huvudsak följande. Kommunen har i sin specifikation över ska-krav varit tydlig med att uppdragsansvarig och arbetsledare ska kunna visa kompetens inom efterfrågad verksamhet eller, som de också uttrycker det, inom likvärdig verksamhet samt att tre referenser från tre olika organisationer/företag ska lämnas, där bolaget förmodar att referenser ska eller bör vara inom efterfrågad eller likvärdig verksamhet.

Rickard Kron Bygg och Fastighetsservice AB har lämnat en och inte tre godkända referenser. Värmdö kommuns egen referens är den enda som kan vara giltig. BKG, [REDACTED] är från samma organisation och därmed ogiltig. Referensen från Djurö grävmaskin AB saknar beskrivning vad och när ett eventuellt uppdrag skett och är således också ogiltig. Ett eventuellt uppdrag ska vara utfört de två senaste åren (ska-krav).

Kommunen anser att bolagets yrkande inte har relevant betydelse för upphandlingen och anför följande. Rickard Kron Bygg och Fastighetsservice AB har varit ramavtalad inom byggarbeten de senaste fyra åren hos kom-

munen. Rickard Kron Bygg och Fastighetsservice AB har lämnat följande referenser: 1. Värmdö kommun, [REDACTED] som är teknisk förvaltare hos kommunen, 2. BKG AB, [REDACTED] som är en fristående byggkonsult och har varit bygg- och projektledare för ombyggnad av sportgolv i Brunns skola och Ekvallens sportanläggning. Då [REDACTED] har drivit dessa projekt i egen regi åt kommunen är [REDACTED] godkänd samt 3. Djurö Grävmaskiner AB, [REDACTED] som har lämnat bedömning på arbeten som finns med i "Referenser hörande till Anbud Ramavtal" enligt följande. [REDACTED] har utfört timmermansarbeten för grundläggningsarbete samt diverse snickeriarbeten. I utskicken "Referens Ramavtal" byggarbeten Värmdö kommun som referenserna har svarat på anges att "Uppdraget som bedömningen hänvisar till ska vara utförda under de senaste två åren." Mer tidsangivelse behöver inte anges när uppdraget skett. Rickard Kron Bygg och Fastighetsservice AB uppfyller därmed kraven på lämnade referenser.

Bolaget vidhåller tidigare yrkande och anför följande. Egen regi är ett byggprojekt som en byggherre avser att bygga själv. [REDACTED] BKG AB har inte varit någon byggherre som byggt själv. I detta fall har byggherren (kommunen) beställt två byggprojekt på entreprenad av Rickard Kron Bygg och Fastighetsservice AB och i byggherrens organisation har [REDACTED] ingått som byggherrens representant och på uppdrag av byggherren. Djurö grävmaskiner AB har inte alls lämnat någon bedömning på arbeten. Denna text har anbudsgivaren själv skrivit och bilagt anbudet i enlighet med krav 1.9. Kommunen skulle sedan kontakta de angivna referenserna med frågor för att verifiera det anbudsgivaren lämnat avseende bl.a. referenser och att uppdragen utförts under de senaste två åren. Detta gjordes och Djurö grävmaskiner AB verifierade inte detta, varken när något projekt varit utfört eller någon beskrivning på vad som utförts. Kommunens frågor via mail till referenserna är också benämnda som ska-krav, att ett verifierat projekt i sak var utfört under de två senaste åren.

Ovanstående två referenser ska ogiltigförklaras och Rickard Kron Bygg och Fastighetsservice AB ska diskvalificeras.

Kommunen vidhåller tidigare inställning samt anför följande. Hela tanken med referenser är att kunna förkasta anbud från entreprenörer som upprepade gånger har misslyckats med bygguppdrag. Då Rickard Kron Bygg och Fastighetsservice AB har varit ramavtalad de senaste fyra åren vet kommunen att det är en entreprenör som utför bygguppdrag med väl godkänt resultat. [REDACTED] och Djurö Grävmaskiner har bara förstärkt kommunens uppfattning.

Bolaget vidhåller tidigare yrkanden samt alternativt yrkar att ny utvärdering görs och att en ny lottning sker mellan de anbud som då återstår.

[REDACTED] BKB AB har av Värmdö kommun fått i uppdrag att vara projektledare för byggentreprenader åt kommunen och ingår därmed i beställarens organisation. Objekten som de skriver tydliggör också detta förhållande då arbetena bedrivits i kommunens ägda fastigheter. En extern inhyrd projektledares roll åt en beställare är att i dennes ställe driva projekt, det finns inget som heter egen regi i dessa sammanhang.

SKÅLEN FÖR AVGÖRANDET

Tillämpliga bestämmelser m.m.

Upphandlande myndigheter ska behandla leverantörer på ett likvärdigt och icke-diskriminerande sätt samt genomföra upphandlingar på ett öppet sätt. Vid upphandlingar ska vidare principerna om ömsesidigt erkännande och proportionalitet iaktas (1 kap. 9 § LOU).

Om den upphandlande myndigheten har brutit mot de grundläggande principerna i 1 kap. 9 § eller någon annan bestämmelse i denna lag och detta har medfört att leverantören har lidit eller kan komma att lida skada, ska

rätten besluta att upphandlingen ska göras om eller att den får avslutas först sedan rättelse har gjorts (16 kap. 6 § LOU).

Fråga i målet är om förfarandet med referenser som tillämpats i förevarande upphandling är förenligt med LOU.

Av förfrågningsunderlagets krav 1.9 framgår att anbudsgivaren ska lämna tre referenser på arbeten utförda under de senaste två åren. BKG AB, [REDACTED] har uppgett att [REDACTED] har utfört ett antal projekt med fönsterbyten, ombyggnad av golv i sporthallar, storkök m.m. Djurö Grävmaskiner AB, [REDACTED] har uppgett att [REDACTED] har utfört timmermansarbeten för grundläggningsarbeten samt diverse snickeriarbeten. Bolaget har uppgett att BKG AB, [REDACTED] ingår i samma organisation som kommunen och att det därför var fel av kommunen att godta referens från [REDACTED] samt att Djurö grävmaskiner AB varken verifierat när något projekt varit utfört eller någon beskrivning på vad som utförts. Kommunen har å sin sida uppgett att [REDACTED] är en fristående byggkonsult som har drivit projekt i egen regi åt kommunen och att Djurö Grävmaskiner AB, [REDACTED] angett att [REDACTED] har utfört timmermansarbeten för grundläggningsarbete samt diverse snickeriarbeten. I utskicken "Referens Ramavtal byggarbeten" som referenserna har svarat på anges att "Uppdraget som bedömningen hänvisar till ska vara utförda under de senaste två åren."

Det är möjligt för en upphandlande myndighet att använda sig av egna referenser under kvalificeringsfasen, så länge det framgår att referenstagningen sker på ett objektivet sätt så att inte de grundläggande principerna om likabehandling och transparens träds för när (jfr. Kammarrättens i Göteborg dom den 1 juni 2009 i mål nr 788-09 samt dom den 18 november 2010 i mål nr 2504-10). Enligt kraven i bilaga 1.9 ska referenser lämnas på arbeten utförda under de två senaste åren. Förvaltningsrätten finner inte

skäl att göra någon annan bedömning än att de arbeten Djurö Grävmaskiner AB hänvisat till att bolaget utfört har genomförts under den aktuella tidsperioden. Med hänsyn härtill samt till att [REDACTED] är en fristående byggkonsult finner förvaltningsrätten att referenstagningen för att ta reda på hur väl den efterfrågade tjänsten kan komma att utföras uppfyller kravet på tre referenser i 1.9. Förvaltningsrätten finner mot bakgrund av det ovan anförda att bolaget inte förmått visa att kommunen har brutit mot bestämmelserna i LOU.

Sammanfattningsvis anser förvaltningsrätten att det inte föreligger skäl för ingripande enligt LOU varför ansökan om ingripande enligt LOU ska avslås.

HUR MAN ÖVERKLAGAR

Detta avgörande kan överklagas. Information om hur man överklagar finns i bilaga (DV 3109/1A LOU).

Magnus Åhammar

Rådman

Britt-Marie Winqvist har handlagt målet.

SVERIGES DOMSTOLAR

HUR MAN ÖVERKLAGAR - PRÖVNINGSTILLSTÅND

Den som vill överklaga förvaltningsrättens beslut ska skriva till Kammarrätten i Stockholm.

Skrivelsen ska dock skickas eller lämnas till förvaltningsrätten.

Överklagandet ska ha kommit in till förvaltningsrätten **inom tre veckor** från den dag då klaganden fick del av beslutet. Om beslutet har meddelats vid en muntlig förhandling, eller det vid en sådan förhandling har angetts när beslutet kommer att meddelas, ska dock överklagandet ha kommit in inom tre veckor från den dag domstolens beslut meddelades. Tiden för överklagandet för offentlig part räknas från den dag beslutet meddelades.

Om sista dagen för överklagandet infaller på lördag, söndag eller helgdag, midsommarafton, julafton eller nyårsafton räcker det att skrivelsen kommer in nästa vardag.

För att ett överklagande ska kunna tas upp i kammarrätten fordras att **prövningstillstånd** meddelas. Kammarrätten lämnar prövningstillstånd om

1. det finns anledning att betvivla riktigheten av det slut som förvaltningsrätten har kommit till,
2. det inte utan att sådant tillstånd meddelas går att bedöma riktigheten av det slut som förvaltningsrätten har kommit till,
3. det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas av högre rätt, eller
4. det annars finns synnerliga skäl att pröva överklagandet.

Om prövningstillstånd inte meddelas står förvaltningsrättens beslut fast. Det är därför viktigt att det klart och tydligt framgår av överklagandet till kammarrätten varför man anser att prövningstillstånd bör meddelas.

Skrivelsen med överklagande ska innehålla

1. Klagandens person-/organisationsnummer, postadress, e-postadress och telefonnummer till bostaden och mobiltelefon. Adress och telefonnummer till klagandens arbetsplats ska också anges samt eventuell annan adress där klaganden kan nås för delgivning. Om dessa uppgifter har lämnats tidigare i målet – och om de fortfarande är aktuella – behöver de inte uppges igen. Om klaganden anlitar ombud, ska ombudets namn, postadress, e-postadress, telefonnummer till arbetsplatsen och mobiltelefonnummer anges. Om någon person- eller adressuppgift ändras, ska ändringen utan dröjsmål anmälas till kammarrätten.
2. den dom/beslut som överklagas med uppgift om förvaltningsrättens namn, målnummer samt dagen för beslutet,
3. de skäl som klaganden anger till stöd för en begäran om prövningstillstånd,
4. den ändring av förvaltningsrättens dom/beslut som klaganden vill få till stånd,
5. de bevis som klaganden vill åberopa och vad han/hon vill styrka med varje särskilt bevis.

Adressen till förvaltningsrätten framgår av domen/beslutet.

I mål om överprövning enligt lagen (2007:1091) om offentlig upphandling eller lagen (2007:1092) om upphandling inom områdena vatten, energi, transporter och posttjänster får avtal slutas innan tiden för överklagande av rättens dom eller beslut har löpt ut. I de flesta fall får avtal slutas när tio dagar har gått från det att rätten avgjort målet eller upphävt ett interimistiskt beslut. I vissa fall får avtal slutas omedelbart. Ett överklagande av rättens avgörande får inte prövas sedan avtal har slutits. Fullständig information finns i 16 kapitlet i de ovan angivna lagarna.

Behöver Ni fler upplysningar om hur man överklagar kan Ni vända Er till förvaltningsrätten.